לה: אלו נאמרין פרק שביעי סוטה

תורה אור השלם

1. וְיָדַ֣ע בָּאֲנֹשֵׁ֣י בֵית שֶׁמֶשׁ כִּי רָאוּ בַּאֲרוֹן יְיָ וַיַּךְ בָּעָם אֶלֶף אִישׁ וְחֲמִשִּׁים אֶלֶף אִישׁ וַיִּתְאַבְּלוּ הָעָם כִּי הִכָּה יְיָ בָּעָם מַכָּה גְדוֹלָה: שמואל א ו יט
2. וַיְהִי כִּי צִעֲדוּ נֹשְׂאֵי אֲרוֹן יְיָ שִׁשָּׁה צְעָדִים וַיִּזְבַּח שׁוֹר וּמְרִיא: שמואל ב ו יג
3. וַיְהִי בְּעוֹד הָאֱלֹהִים אֵת הָלוּם נֹשְׂאֵי אֲרוֹן בְּרִית יְיָ וַיִּזְבְּחוּ שִׁבְעָה פָרִים וְשִׁבְעָה אֵילִים: דברי הימים א טו כו
4. וַיָּבֹאוּ עַד גֹּרֶן כִּידוֹן וַיִּשְׁלַח עֻזָּא אֶת יָדוֹ לֶאֱחֹז אֶת הָאָרוֹן כִּי שָׁמְטוּ הַבָּקָר: דברי הימים א יג ט
5. וַיָּבֹאוּ עַד גֹּרֶן נָכוֹן וַיִּשְׁלַח עֻזָּא אֶל אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיֹּאחֶז בּוֹ כִּי שָׁמְטוּ הַבָּקָר: שמואל ב ו ו
6. בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בְּאֶרֶץ מוֹאָב הוֹאִיל מֹשֶׁה בָּאֵר אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת לֵאמֹר: דברים א ה
7. וּכְתַבְתָּ עַל־יִדֵּיהֶן אֶת כָּל דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּעָבְרֶךָ לְמַעַן אֲשֶׁר תָּבֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְיָ אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לָךְ: דברים כז ג
8. וְכָתַבְתָּ עַל הָאֲבָנִים אֶת כָּל דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת בָּאֵר הֵיטֵב: דברים כז ח
9. וּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֲבָנִים הָקִים יְהוֹשֻׁעַ בְּתוֹךְ הַיַּרְדֵּן תַּחַת מַצַּב רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן הַבְּרִית וַיִּהְיוּ שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה: יהושע ד ט
10. וְאֵת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר לָקְחוּ מִן הַיַּרְדֵּן הֵקִים יְהוֹשֻׁעַ בַּגִּלְגָּל: יהושע ד כ
11. לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא יִלְמְדוּ אַתְּכֶם לַעֲשׂוֹת כְּכֹל תּוֹעֲבֹתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ לֵאלֹהֵיהֶם וְחָטָאתֶם לַיְיָ אֱלֹהֵיכֶם: דברים כ יח
12. וְהָיוּ עַמִּים מְשָׁרְפוֹת שִׂיד בָּאֵשׁ יִצָּתוּ: ישעיהו לג יב
13. כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ וּנְתָנוֹ יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּיָדֶךָ וְשָׁבִיתָ שִׁבְיוֹ: דברים כא י

שלשה מיני אבנים היו. ירושלמי ג׳ מיני אבנים הן אבני המלון ואבנים שהיתום יהושע מתח כפות רגלי הכהני׳ ואיסטלאית שנתן להם משה אמר רבי יצחק פשוט לן מרבעה מיני אבנים הוה אמר ר׳ שמעון בר זבידא ויאות אין תימר אבני המלון לשעה היו וגנזו אין תימר אבני המלון לשעה היו יהושע מתח כפות רגלי הכהנים משוקעות הן במים אין תימר איסטלאית שנתן להן משה כבר נכנסו עמהן לארץ אלא אם כן במה אנו קיימין באבנים שהקים יהושע להן על גב הירדן: **כיצד** כתבו ישראל את התורה. בתוספתא רבי יהודה אומר על גבי המזבח כתובה אבל בירושלמי מני על אבני המלון נכתבו דברי ר׳ יהודה ר׳ יוסי אומר על אבני מזבח נכתבו מאן דאמר על אבני המלון בכל יום ויום אומות העולם היו משלמין נוטירין ומטיילין את התורה שהיתה כתובה בשבעים לשון מ״ד על אבני המזבח אלא לשעה היו וגנזו [6]ועוד הוא מעשה נסים נתן הקב״ה בינה בלב כל אומה ואומה והשילו את התורה שהיתה כתובה בע׳ לשון מ״ד על אבני המלון נכתבו ניתא ושדא אותם בסיד אלא [מאן דאמר על אבני המזבח נכתבו מאי] ושדא בסיד בין כל אבן ואבן: **ועל** דבר זה נתחתם גזר דינם לבאר שחת. ואם תאמר מיפוק ליה דבשעת מתן תורה המזירה הקב״ה על כל אומה ולשון ולא קבלוה וי״ל דעונש זה גדול הוא שלאחר שהיתה כתובה בידם ולא לו ללמוד ומיהו תימה והאמר בפ״ק דמסכת ע״ז (דף ב:) דעדיין יש להן פתחון פה שיאמרו כלום כפית עליהו הר כגיגית כישראל וכל זמן שיש להן פתחון פה איך נתחתם גזר דינם: **לרבות** בנעים שבחוצה לארץ.

תימה היאך קבלוה לראב שהרי היא היתה מכנעים שבתוכה דלאיתא בספרי בפרשת בהעלותך ומה אם מי שהיתה מעם שנאמר בו לא תחיה כל נשמה [7]על שקירבה עצמה כך קירבה המקום) ואתרמב קאי ואמרינן נמי במס׳ מגילה (דף יד:) [8]שנתגיירה ונסבה יהושע ובכל משמע דבנעים שבתוכה לדברי הכל אין מקבלין אותן ושמא על פי הדיבור היה [9]ואמר לו שקודם שהתחילו המלחמה היו מקבלין שהרי כתיבת התורה על גבי האבנים היה קודם שהתחילו במלחמה ואפילו הכי לא היו מקבלין אלא היושבים חוץ לגבול ישראל כמו שפרש״י [10]ואי הוה מלינו למימר דאם היו מחזיר אז בתשובה בשעה שכתבו את התורה אפילו בנעים שבתוכה היו מקבלין ואפילו לר׳ יהודה ולמען אשר לא ילמדו אתכם לעשות כל תועבות אומות והכי משמע נמי לשון הספרי בפרשת שופטים ושוטרים למען אשר לא ילמדו אתכם לעשות [מלמד] שאם עושין תשובה אין נהרגין אין מקבלין אותן לא קתני אלא אין נהרגין משמע אותם שלוה הקב״ה לא תחיה כל נשמה אין נהרגין ולא נאמר לא תחיה כל נשמה אלא לאחר שהתחיל יהושע במלחמה שהרי יהושע [11]שלח שלש פרוטגמאות הרולה להשלים ישלים להלחם ישלחם אותן אותן שהיו רוצין להשלים לא היה הורגן [12]ולריך לומר אותן שהיו רוצין להשלים קודם שהתחיל במלחמה לאשונה ואף רחב קיבלה עליה קודם שהתחילו במלחמה ולא נתלקו רבי יהודה ורבי שמעון אלא באותן בנעים שחוץ לגבולו אם מקבלים אותם מחזיר בתשובה מקבלין אותן אלא אבנעים שבתוכה לארץ ולאחר שהתחילו במלחמה שדינם כדין [שאר] אומות שמקבלין מהן לעולם: כמאן

מאן אמריך (להא) דאימריית ומאן אתא עלך דאיפייסת יויך בעם שבעים איש וחמשים אלף איש רבי אבהו ורבי אלעזר חד אמר שבעים איש היו וכל אחד ואחד שקול כחמשים אלף וחד אמר חמשים אלף היו וכל אחד ואחד שקול כשבעים סנהדרין [2]ויהי כי צעדו נושאי ארון ה׳ ששה צעדים ויזבח שור ומריא וכתיב [3]שבעה פרים ושבעה אילים אמר רב פפא בר שמואל על כל פסיעה ופסיעה שור ומריא על כל שש ושש פסיעות שבעה פרים ושבעה אילים אמר ליה רב חסדא אם כן מילאת את כל ארץ ישראל במות אלא אמר רב חסדא על כל שש ושש פסיעות שור ומריא על כל ששה סדרים של שש פסיעות שבעה פרים ושבעה אילים כתיב [4]כידון וכתיב [5]נכון אמר רבי יוחנן בתחלה כידון ולבסוף נכון: [6]נמצאת אתה אומר שלשה מיני אבנים היו אחד שהקים משה (6) בארץ מואב שנאמר [6]בעבר הירדן בארץ מואב הואיל משה באר וגו׳ ולהלן הוא אומר [7]וכתבת עליהן את כל דברי התורה הזאת וגו׳ ואתיא [8]באר באר ואחד שהקים יהושע בתוך הירדן שנאמר [9]ושתים עשרה אבנים הקים יהושע בתוך הירדן ואחד שהקים בגלגל שנאמר [10]ואת שתים עשרה האבנים האלה אשר לקחו וגו׳ ת״ר כיצד כתבו ישראל את התורה [12]רבי יהודה אומר על גבי אבנים כתבוה שנאמר [8]וכתבת על האבנים את כל דברי התורה הזאת וגו׳ ואחר כך סדו אותן בסיד אמר לו רבי שמעון לדבריך היאך למדו אומות של אותו הזמן תורה אמר לו בינה יתירה נתן בהם הקב״ה ושיגרו נוטירין שלהן וקילפו את הסיד והשיאוה ועל דבר זה נתחתם גזר דינם לבאר שחת שהיה להן ללמד ולא למדו ר׳ שמעון אומר על גבי סיד כתבוה וכתבו להן למטה [11]למען אשר לא ילמדו אתכם לעשות ככל וגו׳ הא למדת שאם היו חוזרין בתשובה היו מקבלין אותן אמר רבא בר שילא מ״ט דרבי שמעון דכתיב [12]והיו עמים משרפות סיד על עסקי סיד ור׳ יהודה כי סיד מה סיד אין לו תקנה אלא שריפה אף אותם הכותים אין להם תקנה אלא שריפה כמאן אזלא הא דתניא [13]ושבית שביו לרבות בנעים שבחוצה לארץ שאם חוזרין בתשובה מקבלין אותן

כמאן

מאן אמריך דאימריית. מי הכעיסך כשכעסת ולא הגלת את עצמך מן הסנייה ועתה מי מפייסך כשנתפייסת(ג) לבא מאליך: **וכסיב שבעה פרים ושבעה אילים.** בדברי הימים והכי ריש״ה דקרא ויהי בעזור האלהים את הלוים נושאי ארון ברית ה׳ ויזבחו שבעה פרים ושבעה אילים: **מילתא כל ארץ ישראל כמות.** מזומות דעל כל פסיעה מזבח: **כסיב כידון.** בדברי הימים כתיב ויבאו עד גורן כידון וישלח עוזא וגו׳ ובשמואל כתיב גורן נכון: **כתחלה.** כשבא הארון שם נעשה להם ככידון ההורג שהרג עוזה: **ולבסוף.** לאחר שנתהה שם ששה חדשים בבית עובד אדום ועשה להם נכון שהכין את ביתו כדכתיב דברך ה׳ את עובד אדום. ושמעתי בשם רבי מנחם בר׳ חלבו גרן נכון הוא גרן ארונה היבוסי. וא״כ הוא (גרן) [ה״נ] בתחלה נכון ולבסוף כידון על שם המזבח שתחלתו בנוי ולבסוף חרוב וכידון לשון שבר וחורבן הוא כמו יראו ויניע כידו. כפ״ה: וכתבו להם לטשה למען אשר לא ילמדו אתכם וגו׳. לעיל מיניה [כתיב] כי החרם תחרימם ודבר זה כתבו למטה להודיע לד׳ אומות הישבין חוץ מגבולי ארץ ישראל שלא נצטוינו להחרימם אלא על אותם שבתוך הגבולים נצטוינו להחרימם כדי שלא ילמדו אותנו מעשיהם המקולקלין אבל אותן הישבין בחוצה לארץ אם חוזרין בתשובה נקבל אותם ושבתוכה אין מקבלין דמחמת יראה הם עושים וה״ג בתוס׳ אם אתם חוזרין בכם אנו מקבלין אתכם. ל״ה: ה״ג ושבית שביו לרבות בנעים שבחוצה לארץ. [דקרא בחר״ל כתיב] כי תצא למלחמה מארץ לחוצה לארץ והכי תני בספרי כי תצא למלחמה במלחמת הרשות הכתוב מדבר כי תצא משמע כשתעלה על דעתך [לצאת]: ושבית

סיד. שהתורה נכתבה עליו והיתה מגולה לפניהם ולא למדוה: **אלא שריפה.** גיהנם שכל זמן שאין מתגיירין הם קרויין עמים אין חלקם אלא משרפות הסיד: ה״ג **ושבית שביו לרבות בנעים שבחו״ל.** דקרא בחו״ל כתיב כי תצא למלחמה(ד) מאחר למוצא לארץ והכי תניא בספרי(ה) כי תצא למלחמה במלחמת הרשות הכתוב מדבר כי תצא משמע כשתעלה על דעתך לצאת ושבית שביו לרבות בנעים שבחוצה בא הכתוב להתיר בנעים שבחוצה לארץ ולקיים מהם יפת תואר אלא שלא יהיו בכלל לא תחיה כל נשמה(ו) דהאי ושבית קרא יתירא הוא: כמאן

מסורת הש״ס

א) [תוספתא פ״ח], ב) [תוספתא שם], ג) בפ״א: פייסך שנתפייסת, ד) [כלומרתא בדרכות פד.], ה) בפ״א לגתא העתיקות, ו) [דברים כא], ז) [דרש תלמ], ח) [דברים כ], ט) רש״ל, י) רש״ל, כ) [ע״פ תוס׳ ד״ה דלוגיירה], ל) גירסת רש״ל ואין לומר, מ) גירסת רש״ל ומיהו מגיטי, נ) [ע״ פ תוס׳ גיטין מו. ד״ה כיון], ס) רש״ל.

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ שהקים משה בעבר הירדן בארץ מואב:

מוסף רש״י

לרבות בנעים שבחוצה לארץ. ולפ״פ שהם מקנע לחומת [דברים כא י].

תוספות שאנץ

לכבודו: מאן אמרייך דאמרת. מי הכעיסך שהכעסת ולא הצלת את עמך מן השביה. ועוד מי פייסך שנתפייסת. ד״ה. כתיב כידון בדברי הימים ויבאו עד גורן כידון ובשמואל כתיב גורן נכון. בתחלה בשבא הארון שם נעשה להם כבידון ההורג שהרג את עוזה ולאחר שנשתהה שם ו׳ חדשים בבית עובד אדום נעשה להם נכון שהכין את ביתו כדכתיב דברך ה׳ את עובד אדום. ושמעתי בשם רבי מנחם בר׳ חלבו גרן נכון הוא גרן ארונה היבוסי. וא״כ הוא (גרן) [ה״נ] בתחלה נכון ולבסוף כידון על שם המזבח שתחלתו בנוי ולבסוף חרוב וכידון לשון שבר וחורבן הוא כמו יראו ויניע כידו. כפ״ה: כתבו להם לטשה למען אשר לא ילמדו אתכם וגו׳. לעיל מיניה [כתיב] כי החרם תחרימם ודבר זה כתבו למטה להודיע לד׳ אומות הישבין חוץ מגבולי ארץ ישראל שלא נצטוינו להחרימם אלא על אותם שבתוך הגבולים נצטוינו להחרימם כדי שלא ילמדו אותנו מעשיהם המקולקלין אבל אותן הישבין בחוצה לארץ אם חוזרין בתשובה נקבל אותם ושבתוכה אין מקבלין דמחמת יראה הם עושים וה״ג בתוס׳ אם אתם חוזרין בכם אנו מקבלין אתכם. ל״ה: ה״ג ושבית שביו לרבות בנעים שבחוצה לארץ. ד״ה. כתיב כי תצא למלחמה ובספרי כי תצא למלחמה במלחמת הרשות הכתוב מדבר כי תצא משמע כשתעלה על דעתך לצאת ושבית שביו לרבות בנעים שבחוצה לארץ ולקיים מהם יפת תואר אלא שלא יהיו בכלל לא תחיה כל נשמה דהאי ושבית קרא יתירא הוא: כמאן

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com